

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

UAB Alba akademija darželyje (toliau – Darželis) vadovaujasi Ikimokyklinio ugdymo programos gairėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142, pateiktu požiūriu į vaiką ir vaikystę, vaiko raidą, poreikius, ugdymo(si) būdus, juo grindžiamas visas Ikimokyklinio ugdymo programos (toliau - Programa) turinys. Darželis orientuojasi į svarbiausias ugdytinas vaiko asmenybės savybes, atitinkamo amžiaus tarpsnio vaikų raidos dėsningumus, vaikų poreikius bei gebėjimus. Dėmesys sutelkiamas į individualų vaiko vystymąsi, kas nustato naujovių diegimo kryptį ugdymo procese. Kiekvieno vaiko augimas ir tobulėjimas pasižymi savitais ypatumais, todėl tikime, jog kiekvienas vaikas yra ypatingas, nepaprastai išradingas, o jo galimybes būtina atskleisti kuo anksčiau, siekiant tolesnės jo pažangos. Darželio pedagogai pasikliauja natūraliu vaiko gebėjimu augti ir ugdytis, sukuria aplinką, kurioje gali skleistis įgimti talentai, priima ir vertina skirtumus bei įvairius pasiekimus, suteikia erdvę atsiskleisti vaikų savitumui. Ugdymo procese vaikai skatinami patirti, paliesti, ištirti, surasti, suvokti, trokšti daugiau, siekti, žavėtis, gerbti ir mokytis nusiraminti. Pedagogai palaiko vaikų sumanymus, parinkdami jiems svarbų turinį ir užsiėmimus. Vaikams aktyviai dalyvaujant, į vieną visumą jungiamas kūno, emocijų, socialinių įgūdžių ir pažinimo ugdymas. Kiekvienas vaikas mokosi aktyviai, daugumą dalykų atrasdamas savarankiškai, savu tempu ir būdu.

Pasak J. Piaget vaikai mąsto kitaip nei suaugusieji, vaikai pereina skirtingus pažintinės (kognityvinės) raidos etapus, jų mąstymas tampa vis sudėtingesnis jiems sąveikaujant su aplinka. L. Vygotskij akcentavo sociokultūrinės aplinkos svarbą, ją pirmiausiai suprantant, kaip socialines sąveikas. Anot jo, būtent socialinių sąveikų metu formuojasi vaiko psichika ir visos pagrindinės jos funkcijos.

Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

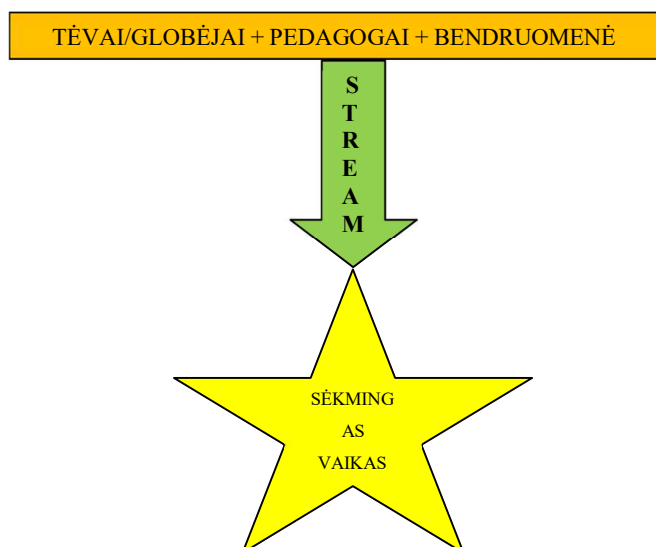
Darželio vertybės atliepia esmines universalaus dizaino mokymuisi (toliau UDM) prieigos nuostatas, todėl vaikų ugdymasis grindžiamas tokiomis požiūrio į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis:

Vaiko orumas	kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas.
Vaiko gerovė	vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;
Lygiavertis dalyvavimas	lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis.
Saviraiškos laisvė	kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas.
Lygiateisiškumas ir teisingumas	vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms darželyje ir už jo ribų.
Pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei	atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus.
Bendruomeniškumas, demokratija, pilietiškumas	pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis.
Kultūrinis tapatumas	pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Vaikų poreikiai, tėvų (globėjų) ir bendruomenės vaidmuo

Programa sukuria prielaidas užtikrinti *pagrindinių*, kiekvienam vaikui aktualių poreikių: žaidimo, saugumo, draugysčių, komunikavimo, pažinimo džiaugsmo, kūrybinės saviraiškos bei aktyvaus judėjimo, tenkinimą ir turtinimą; sukuria prielaidas atliepti ir tenkinti *unikalius* kiekvieno vaiko poreikius, tarp jų ir specialiuosius ugdymosi poreikius taip pat atsirandančius ir dėl išskirtinių gebėjimų.

Darželyje laikomasi prielaidos, kad sėkmingo vaiko formulė slypi glaudžiamame tėvų/globėjų, pedagogų ir bendruomenės bendradarbiavime:

Šeima yra neatsiejama bet kurios ankstyvosios vaikystės programos dalis. Darželyje šeimoms yra suteikiama galimybė įsitraukti į ugdymą dalijantis savo žiniomis, mėgstamomis knygomis ar eksperimentais. Darželio pedagogai rengia šeimoms specialias provokacijas, kurios skatina tėvus/globėjus spręsti iškeltas problemas kartu su vaikais. Tėvai/globėjai taip pat raginami dalytis vaikų klausimais arba padėti vaikams imtis tyrimų namuose. Šeimos yra puikus žinių šaltinis, jos skatinamos prisidėti prie savo vaikų ugdymosi, dalijantis jų klausimais ir pomėgiais. Pedagogai planuoja pamokas atsižvelgdami į vaikų poreikius bei tėvų pasidalinta informacija.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Ikimokyklinio ugdymo turinys sudarytas remiantis šiais principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomasias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę:

1. Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas	Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida. Kiekvienas vaikas ugdosi savo tempu ir pasiekia optimalaus pagal savo potencines galias pasiekimų žingsnio.
2. Kontekstualumo principas	Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose.
3. Žaismės principas	Žaismingumas yra viso ugdymo(si) pagrindinis bruožas, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.
4. Integralumo principas	Siekiami visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vaikų veiklos integralumas.
5. Sociokultūrinio kryptingumo principas	Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei.
6. Šeimos ir mokyklos partnerystės principas	Darželis ir šeima (globėjai) bendradarbiauja užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir darželio darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.
7. Įtraukties principas	Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę.
8. Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas	Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus.
9. Reflektyvaus ugdymo(si) principas	Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas.
10. Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas	Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdinei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

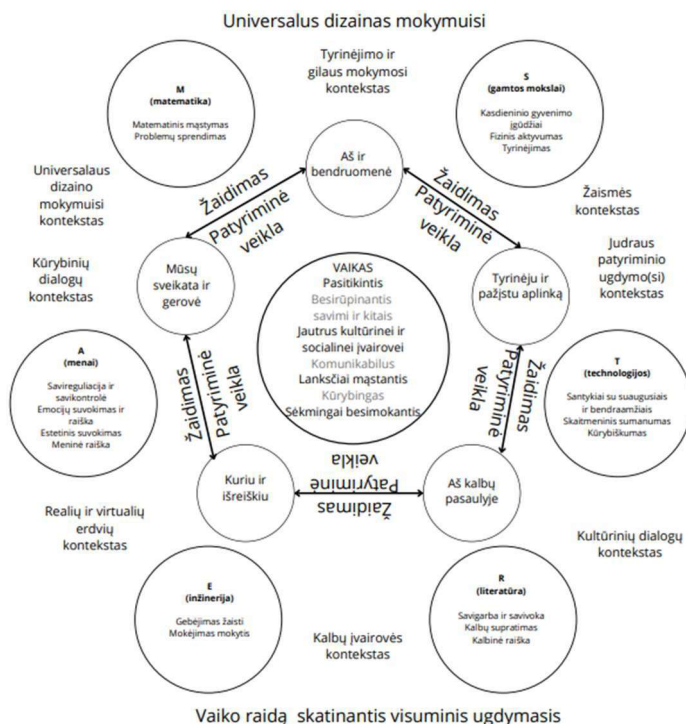
Ikimokyklinio ugdymo programos **tikslas** – padėti vaikui harmoningai augti ir visapusiškai vystytis, užtikrinant jo pažinimo, socialinių, emocinių, fizinių ir kūrybinių gebėjimų ugdymąsi, skatinant savarankiškumą, kritinį mąstymą ir gyvenimo įgūdžių formavimąsi per žaidimą, tyrinėjimą bei prasmingą patirtį, atsižvelgiant į vaiko amžių, individualius poreikius ir gebėjimus.

Uždaviniai:

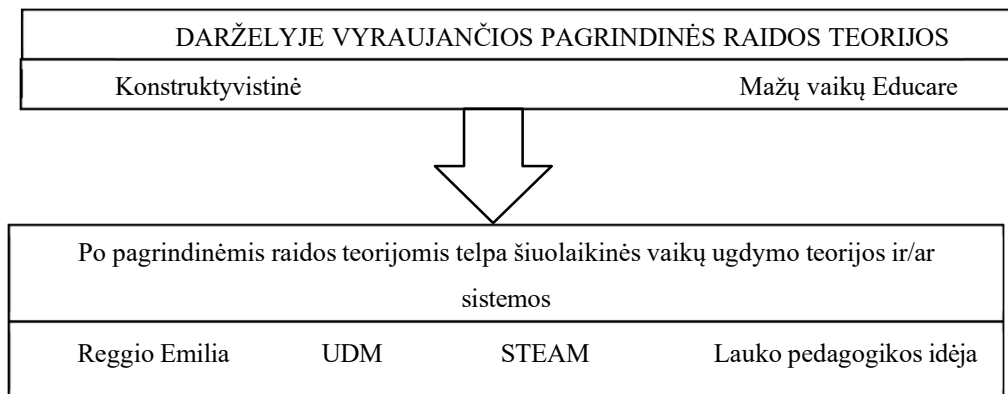
1. Kurti saugią ir stimuliuojančią ugdymo(si) aplinką, skatinančią vaikų pažintinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir aktyvų tyrinėjimą, atsižvelgiant į individualius poreikius ir amžių.
2. Ugdyti vaikų socialinius ir emocinius įgūdžius, puoselėjant gebėjimą bendrauti, bendradarbiauti, atpažinti ir valdyti emocijas, stiprinant pasitikėjimą savimi ir pozityvų savęs vertinimą.
3. Skatinti vaikų fizinį aktyvumą ir sveikos gyvensenos įgūdžius, formuojant kasdienes gyvenimo įgūdžius ir ugdant savarankiškumą bei atsakomybę.
4. Plėtoti vaikų kūrybiškumą, kalbos ir komunikacijos gebėjimus, sudarant sąlygas meninei raiškai, aktyviam kalbos vartojimui ir supažindinant su skaitmeninėmis technologijomis.
5. Puoselėti vaikų mokėjimą mokytis, ugdant gebėjimą planuoti ir vertinti savo veiklą, skatinant ekologinį sąmoningumą bei tautinį ir kultūrinį tapatumą.

Ugdymo(si) rezultatai

Ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai atspindi visapusišką vaiko raidą ir pažangą, siekiant nustatyto tikslo ir įgyvendinant iškeltus uždavinius. Šie rezultatai apima 18 pasiekimų sričių, kurios yra nuosekliai plėtojamos ir atspindi vaiko augančius gebėjimus bei kompetencijas. Toliau pateikiamas darželio konceptualus ugdymo(si) modelis:

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla. *Visuminis ugdymas(is)* yra pagrindinė ikimokyklinio ugdymosi kryptis, kuri lemia vaikų emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos, kūrybos potencinių galių harmoningą plėtojimąsi. *Universalus dizainas mokymuisi* (UDM) yra kiekvieno vaiko sėkmingą ugdymąsi laiduojanti įtraukaus ugdymo organizavimo prieiga. Visavertę įtrauktį užtikrina prigimtinių kiekvieno vaiko ugdymosi skirtumų pripažinimas ir kokybiškai įgyvendinamos esminės ugdymo(si) proceso modeliavimo kryptys. *Vaikų žaidimas* yra paties vaiko kuriama ir valdoma veikla, kuomet sutelkiamos visos jau įgytos ir plėtojamos galios. Žaidimas, kaip vyraujanti vaikų socialinės, sveikatos saugojimo, pažinimo, komunikavimo, meninės kompetencijų veikla, padeda išbandyti įvairius veikimo būdus, pajusti prasmingą ryšį su suaugusiais, suprasti ir

perimti jų tradicijas, įgyti gyvenimo patyrimo, tyrinėti, atrasti, lavinti vaizduotę, eiti nuo nepažįstamo prie naujo, nusiteikti kūrybinei raiškai, vaizduotei, naujam patyrimui. *Patirtinės veiklos* yra vaiko ugdymasis judant, pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliuojant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus.

Ugdymas šeimos aplinkoje yra neatsiejama ugdymo proceso dalis, užtikrinanti ugdymo tęstinumą. Darželis taiko mišrų ugdymo būdą, apimančią kontaktinę ir šeimos aplinkoje vykdomą ugdymą. Šeimos aplinkoje ugdymo dienomis Darželis tėvams (globėjams) kasdien skaitmeninėmis priemonėmis teikia struktūruotą ugdomąjį turinį, atitinkantį šios Programos tikslus ir uždavinius. Tėvai (globėjai), kaip lygiaverčiai ugdymo proceso dalyviai pagal 6-ąją Šeimos ir mokyklos partnerystės principą, perteikia šį turinį vaikui. Šeimos aplinkoje vykdomo ugdymo dienos laikomos ugdymo proceso dalimi pagal LR Švietimo įstatymo 29 str. ir šią Programą.

Ugdymo(si) proceso organizavimo pagrindas

Darželyje ankstyvojo ugdymo turinys remiasi pažangiomis praktikomis bei vaiko raidos ir ugdymo teorijomis:

- **Konstruktivistinė** raidos teorija – pabrėžia aktyvų vaiko vaidmenį kuriant savo žinias ir supratimą apie pasaulį. Žaidimas yra esminis vaiko raidos ir ugdymosi elementas. Pedagogas veikia kaip pagalbininkas ir fasilitatorius, padedantis vaikams konstruoti žinias. Atsižvelgiama į kiekvieno vaiko individualius poreikius, interesus bei raidos tempą. Naujos žinios konstruojamos jau turima patirtimi ir žiniomis. Kuriama stimuliuojanti ir tyrinėjimus skatinanti aplinka.

- **Mažų vaikų Educare** principų raidos teorija – esminė sąlyga – priežiūros ir ugdymo vienovė. Vaikai aktyviai kuria savo supratimą apie aplinką per tiesiogines patirtis ir sąveikas su ja. Labai svarbus pasitikėjimo elementas, kuris yra neatsiejamas nuo ribų ir taisyklių taikymo. Mokytojas atlieka pagalbininko ir fasilitatoriaus, socialinės sąveikos partnerio, Kalbos ir kognityvinio vystymosi skatintojo, ugdymo aplinkos, jautrios priežiūros funkcijas. Aplinka – saugi, skatinanti tyrinėti, įvairiapusė.

Po pagrindinėmis raidos teorijomis telpa dauguma šiuolaikinių vaikų ugdymo teorijų ar/ir sistemų. Taikome *Reggio Emilia* sistemos fragmentus, pagal kuriuos modeliuojamos pažangios praktikos, grindžiamos į vaiką orientuoto ir kontekstinio ugdymo teorijomis ir skirtos vaiko kūrybingumui ugdytis. Organizuojant ugdymą vadovaujamasi *Universalaus dizaino mokymuisi* gairėmis. Pagrindinis ugdymas sukasi aplink *STEAM* sistemą, kurios pagrindu vaikai skatinami būti smalsiais, domėtis, mąstyti, žaisti, abejoti ir užmegzti ryšį su jais supančiu pasauliu. Kasdieniniame ugdyme stipriai integruojame *lauko pedagogikos idėjas*, kai ugdymasis iš uždaru

erdvių persikelia į darželio ir artimos aplinkos lauko erdves.

Pedagoginės strategijos

Darželyje dirbantys ikimokyklinio ugdymo pedagogai taiko įvairias pedagogines strategijas, siekdami užtikrinti visapusišką vaiko raidą ir efektyvų ugdymą. Kokybiškos pedagogo praktikos pavyzdžiai:

Strategija	Tikslas	Metodai
SKATINTI VAIKO UGDYMĄSI	Aktyviai įtraukti vaikus į ugdymosi procesą ir skatinti jų smalsumą, tyrinėjimą bei kūrybiškumą.	1. Tyrinėjimo ir atradimo skatinimas: • Kuriama smalsumą ir tyrinėjimus skatinanti aplinka. • Taikomi tiriamieji būdai: stebėjimas, bandymai, eksperimentai, schemų ir modelių kūrimas. • Naudojamos netradicinės tyrimo priemonės, pvz., mini auginimo terariumai. 2. Aukštesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymas: • Taikomi metodai, skatinantys lyginti, klasifikuoti, sisteminti. • Naudojami mąstymo žemėlapiai. • Skatinama reflektuoti savo veikimo ir ugdymosi būdus. 3. Kūrybiškumo ir vaizduotės skatinimas: • Vaikai drąsinami tikrinti savo idėjas ir teorijas. • Kuriamos provokacijos ir iššūkio situacijos. • Taikomi vaizduotės skatinimo būdai: fantazavimas, veiksmų perkėlimas iš realios situacijos į įsivaizduojamą. 4. Dialogu grįstas ugdymasis: • Keliami atvirieji klausimai, skatinantys tyrinėti, mąstyti ir kurti. • Plėtojami ugdantieji dialogai su vaikais. • Taikomi jungtinės veiklos būdai, pvz., "mąstymas kartu". 5. Refleksijos ir savirefleksijos skatinimas: • Taikomi veiklos ir jos rezultatų refleksijos metodai. • Skatinama ugdymosi refleksija. 6. Žaidimo pedagogika: • Taikomi įsiterpimo į vaikų žaidimą būdai, nesugriaunantys autentiško vaikų žaidimo. • Plėtojamas naratyvinis žaidimas.
PADĖTI VAIKO ASMENYBINEI RAIDAI	Skatina visapusišką vaiko vystymąsi	• Individualus požiūris: Pedagogas atsižvelgia į kiekvieno vaiko unikalius poreikius, interesus ir raidos tempą. • Pozityvios aplinkos kūrimas: Kuriama saugi, palanki ir stimuliuojanti aplinka, kurioje vaikas gali laisvai tyrinėti ir mokytis. • Savarankiškumo skatinimas: Vaikams suteikiamos galimybės priimti sprendimus, rinktis veiklas ir spręsti problemas. • Socialinių įgūdžių ugdymas: Skatinamas bendradarbiavimas, empatija ir pozityvūs santykiai su bendraamžiais bei suaugusiais. • Emocinės kompetencijos vystymas: Padedama vaikams atpažinti ir valdyti savo emocijas, ugdomas atsparumas stresui. • Kūrybiškumo puoselėjimas: Taikomos įvairios meninės raiškos formos, skatinama vaizduotė ir originalus mąstymas. • Refleksijos skatinimas: Vaikai mokomi apmąstyti savo patirtis, veiksmus ir jausmus.

PALAIKANTI ŽAIDIMĄ, KAIP PAGRINDINĘ VAIKO VEIKLĄ	Užtikrinti, kad žaidimas išliktų centrine vaiko veikla ikimokykliniame ugdyme, skatinti visapusišką vaiko vystymąsi per žaidimą, apimant įvairias ugdymo sritis - kalbą, matematiką, meną, gamtos pažinimą.	• Žaidimo prioritetas: Žaidimas pripažįstamas kaip pagrindinis vaiko gyvenimo ir ugdymo(si) metodas, svarbi vaiko kultūros dalis. • Ugdomoji aplinka: Kuriama stimuliuojanti ir tyrinėjimui palanki aplinka, skatinanti vaikų smalsumą ir aktyvų mokymąsi per žaidimą. • Pedagogo vaidmuo: Pedagogas veikia kaip žaidimo fasilitatorius, taikydamas apgalvotas žaidimo skatinimo strategijas. • Jis įsitraukia į vaikų žaidimą, nesugriaudamas jo autentiškumo. • Įvairovė: Siūlomi įvairūs žaidimai, skatinantys skirtingų įgūdžių vystymąsi - nuo fizinių iki socialinių ir kognityvinių. • Savarankiškumas: Vaikams suteikiama laisvė rinktis žaidimus, priemones ir veikimo būdus, taip skatinant jų savarankiškumą ir kūrybiškumą. • Socialinių įgūdžių ugdymas: Grupiniai žaidimai naudojami ugdyti bendradarbiavimo, empatijos ir konfliktų sprendimo įgūdžius. • Refleksija: Skatinama vaikų refleksija apie žaidimo patirtis, padedant jiems suvokti ir įtvirtinti įgytus įgūdžius. • Integruotas mokymasis: Žaidimai naudojami kaip priemonė integruotam mokymuisi, apimant įvairias ugdymo sritis - kalbą, matematiką, meną, gamtos pažinimą.
---	--	--

Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima

Bendravimas su šeima yra neatsiejamą ikimokyklinio ugdymo dalis. Pedagogai aktyviai įtraukia tėvus į ugdymo procesą, skatina atvirą dialogą ir nuolatinį grįžtamąjį ryšį. Reguliariai rengiami tėvų komiteto bei visų grupės tėvų susirinkimai, individualūs pokalbiai, bendros veiklos, kurios padeda stiprinti vaikų ir tėvų ryšį, didina tėvų įsitraukimą ir palaikymą ugdymo procese. Taip pat naudojamos komunikacijos priemonės, tokios kaip socialiniai tinklai, siekiant nuolat informuoti tėvus apie vaikų pasiekimus ir kasdienes veiklas. Bendradarbiavimas su šeima leidžia kurti harmoningą ir visapusišką ugdymo aplinką, kuri atitinka vaikų poreikius ir šeimos lūkesčius.

Parama vaikų ugdymui(si), mokytojams ir šeimoms

Paramos vaikų ugdymui(si), mokytojams ir šeimoms sistema Darželyje pasižymi komandiniu administracijos, Vaiko gerovės komisijos, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbu bei apima šias paramos teikimo kryptis:

- Mokytojai veikia iš anksto numatydami galimas ugdymo(si) kliūtis ir jų prevencijai iš anksto parenka vaikų ugdymo(si) poreikius atitinkančias priemones ir būdus, kad pašalintų atskirties tikimybę;

- Tėvai (globėjai) individualiai ir/arba paskatinti mokytojų kreipiasi į švietimo pagalbos specialistus, kurių pagalba vaikams orientuojama į fizinių funkcijų lavinimą, pažinimo bei mąstymo operacijų ir kalbos vystymą, jeigu vaikai patiria savitų ugdymosi sunkumų arba jų raida neatitinka amžiaus. Tėvų (globėjų) individualiai pasirinkti ir/arba Darželio rekomenduoti švietimo pagalbos specialistai teikia mokytojui pagalbą, orientuotą į ugdymo(si) proceso optimizavimą, kartu aptardami

vaikų poreikius, ugdymo(si) galimybes ir planuodami ugdymo(si) aplinką ir procesą, kad vaikai nepatirtų dalyvavimo ir ugdymo(si) kliūčių. Tokiu būdu tėvai (globėjai), mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai susiburia bendradarbiaujančią komandą, vyksta konsultacijos: individualūs susitikimai, atvirų durų dienos, informaciniai susirinkimai, specializuoti seminarai.

- Darželis inicijuoja bendradarbiavimą su išorinėmis vaikų ugdymo, švietimo pagalbos teikimo, išteklių institucijomis, centrais, nevyriausybėmis organizacijomis, tarpininkauja šeimoms ir kitoms institucijoms sprendžiant vaikų teisių, ugdymo ir pagalbos vaikams klausimus.

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ugdymo(si) turinys ir procesas

Darželyje ugdymo(si) turinys ir procesas yra grindžiamas aktyviu vaikų dalyvavimu, tyrinėjimu ir kūrybiškumu. Programoje rūpinamasi holistiniu vaikų vystymusi, ugdant ne tik pažinimo gebėjimus, bet ir emocinę, socialinę, ir fizinę savijautą.

Ugdymo(si) procedūra apima:

1. **Individualizuotą požiūrį:** Kiekvieno vaiko poreikiai ir interesai yra svarbūs, kad ugdymo procesas būtų efektyvus.
2. **Sąveiką su aplinka:** Vaikai skatinami tyrinėti gamtą, socialinę ir kultūrinę aplinką, dalyvauti įvairiose veiklose, ekskursijose.
3. **Kūrybiškumą ir žaidimą:** Žaidimų kultūra ugdo socialinius gebėjimus, bendravimo įgūdžius bei vaizduotę.
4. **Emocijų ir socialinių įgūdžių formavimą:** Vaikai ugdomi atpažinti, išreikšti savo jausmus bei bendradarbiauti su kitais.

Vaiko individualumas pasireiškia per jo galių auginimą, pavaizduotą schemeje:

Ugdymo(si) turinys programoje pateikiamas pagal vaiko galias. Vaiko gebėjimai pagal amžių nurodyti pasiekimų žingsneliuose (žr. lentelėje pateiktas nuorodas). Siekiame esminių gebėjimų.

S (gamtos mokslai)			
Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės
Kasdieniniai gyvenimo įgūdžiai	Domisi, kas padeda augti ir sveikam saugiam	Esant galimybei renkami sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	- Skatinti vaikus savarankiškai praustis, nusišluostyti veidą ir rankas - Ugdyti įprotį plauti rankas prieš valgį, po tualetu naudojimo ir kitais būtiniais atvejais - Skatinti rūšiuoti atliekas ir aplinkos tausojimo svarbą. - Supažindinti su pagrindinėmis saugaus elgesio taisyklėmis mokykloje, gatvėje, buityje ir gamtoje - Ugdyti gebėjimą atpažinti ir išreikšti savo poreikius, susijusius su kasdieniais gyvenimo įgūdžiais. - Vykti į ekskursijas, edukacijas. - Kurti kontekstus, kuruose vaikai sprenddami kasdienes problemas lavins įgūdžius.
Fizinis aktyvumas	Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.	Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tiksliai atlieka kasdinius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.	- Įrengti kliūčių ruožus, skatinančius vaikus laiptuoti ir išlaikyti pusiausvyrą. - Įtraukti kasdienes veiklas, reikalaujančias akių ir rankos koordinacijos, pavyzdžiui, varstymas, dėlionių dėliojimas, piešimas - Naudoti balansinius įrenginius, pritaikytus vaikų amžiui ir gebėjimams. - Sekti suaugusiojo ir kitų vaikų pavyzdžiu, skatinti vaikus būti fiziškai aktyvius bent 180 minučių per dieną, iš

		Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	kurių 60 minučių turėtų būti vidutinio ir didelio intensyvumo fizinė veikla.
Tyrinėjimas	Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Sudaryti galimybes vaikams stebėti ir analizuoti įvairias socialines situacijas. • Sudaryti kontekstus, problemines situacijas. • Organizuoti ekskursijas į muziejus, parodas ar kitas kultūrines vietas. • Skatinti vaikus stebėti ir tyrinėti augalus, gyvūnus ir gamtos reiškinius. • Reguliariai aptarti su vaikais jų pastebėjimus, atradimus ir patirtis, skatinti vaikus dalintis savo mintimis ir išvadomis su kitais. • Tiriamoji veikla darželio laboratorijoje.

T (technologijos)			
Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais.	Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Kurti saugią ir palankią emocinę aplinką, ugdymo(si) kontekstus, kuriose vaikai jaustųsi priimti ir vertinami. • Sudaryti galimybes vaikams stebėti ir sekti teigiamu pavyzdžiu iš mokytojų, vyresnių draugų elgesio, veiksmų. • Organizuoti diskusijas, kuriose vaikai galėtų išreikšti savo nuomonę ir išklausti suaugusiųjų perspektyvą. • Praktikuoti saugaus elgesio scenarijus per vaidmenų žaidimus. • Skatinti vaikus spręsti konfliktus taikiai, naudojant derybų ir kompromisų technikas. • Praktikuoti mandagaus bendravimo įgūdžius kasdienėse situacijose, Skatinti vaikus inicijuoti ir palaikyti pokalbius su bendraamžiais ir suaugusiais. • Pastebėti ir pagirti teigiamą vaikų elgesį. • Kurti grupės taisykles kartu su vaikais, skatinant jų atsakomybę už teigiamą elgesį.
Skaitmeninis sumanumas	Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas.	Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Skatinti vaikus kurti paprastus piešinius ar animacijas naudojant skaitmenines priemones. • Vaikams sudaromos galimybės naudoti skaitmenines priemones pagal jų gebėjimus ir interesus. • Supažindinti vaikus su paprastomis programavimo sąvokomis per žaidimus ir praktines veiklas, organizuoti robotikos užsiėmimus.

		inio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Kuriama visiems prieinama aplinka, kurioje vaikai gali naudotis įvairiais įrankiais (pvz., planšetėmis, programuojamais žaislais). • Vaikai gali pasirinkti veiklas ir priemones, kurios atitinka jų individualius poreikius, mokydami vieni iš kitų ir bendradarbiaudami. • Vaikai mokosi eksperimentuoti su skaitmeniniais įrankiais, analizuoti rezultatus ir juos pristatyti. • Vaikai supažindinami su įvairių kultūrų elementais per virtualias keliones (pvz., muziejų ar galerijų lankymas internetu).
Kūrybiškumas	Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.	Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Vaikai supažindinami su įvairių kultūrų elementais per virtualias keliones (pvz., muziejų ar galerijų lankymas internetu). • Sudaryti sąlygas vaikams naudoti įvairias priemones ir technikas savo idėjoms išreikšti, skatinti planuoti kūrybinį procesą. • Skatinti vaikus kurti naujas žaidimų taisykles ar modifikuoti esamas. • Sukurti fizinę aplinką, kuri skatina kūrybiškumą (pvz., kūrybos kampeliai, įvairios medžiagos).

R (literatūra)			
Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės
Savivoka ir savivarba	Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.	Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Pasiekimų aplankalo rengimas, kuriuose fiksuojama vaiko pažanga ir pokytis. Reguliariai aptarti su vaikais jų pasiekimus ir pažangą. • Skatinti vaikus dalintis savo pomėgiais ir interesais. • Skatinti vaikus išbandyti naujus dalykus ir džiaugtis savo gebėjimų tobulėjimu. • Supažindinti vaikus su pagrindinėmis vaiko teisėmis. Šviesti vaikus apie situacijas, kai pažeidžiamos jų ar kitų teisės. • Skatinti vaikus suprasti savo vaidmenį šeimoje ir bendruomenėje. Organizuoti bendruomenės renginius, į kuriuos įtraukiamos šeimos. • Organizuoti veiklas, susijusias su valstybinėmis šventėmis ir simboliais. Švenčių minėjimas (Vasario 16, Kovo 11, Sausio 13, Vaikų ginimo diena ir kt.).
Kalbų supratimas	Domisi žodiniiais ir nežodiniiais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.	• Skatinti vaikus atidžiai klausytis kitų kalbėjimo, pasakojimų, instrukcijų. • Naudoti įvairias kalbėjimo formas kasdienėje veikloje (dialogai, monologai, pasakojimai).

	išklausyti ir suprasti kitą.	Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Skatinti vaikus interpretuoti ir aptarti išgirstos informacijos prasmę. • Skaityti vaikams įvairaus pobūdžio tekstus, atitinkančius jų amžių (pasakas, eilėraščius, informacinius tekstus). • Žaisti žaidimus, kurie padeda vaikams suprasti žodžių tvarką sakinyje. Skatinti vaikus eksperimentuoti su kalba, kuriant naujas žodžių kombinacijas. • Organizuoti vaidmenų žaidimus, kurie padeda suprasti kalbos vartojimą skirtingose situacijose.
Kalbinė raida	Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrautisu kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.	Naudodamas žodines ir nežodines raidos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, ištraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Organizuoti "ryto ratą", kurio metu vaikai galėtų papasakoti apie savo savaitgalį, jausmus ar svarbius įvykius. • Organizuoti pantomimos žaidimus, kurie lavina nežodinės komunikacijos įgūdžius. Skatinti vaikus naudoti gestus, mimiką ir kūno kalbą kartu su žodine raida. • Skatinti vaikus kopijuoti aplinkoje matomus žodžius. • Supažindinti vaikus su naujais žodžiais kasdienėse situacijose. • Skatinti vaikus eksperimentuoti su skirtingais kalbėjimo stiliais (formalus, neformalus, humoristinis).

E (inžinerija)			
Pasiekimų sritys	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės
Gebėjimas žaisti	Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą.	Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Sudaryti sąlygas vaikams laisvai rinktis žaislus ir žaidimo priemones. • Stebėti individualų žaidimą ir subtiliai jį praturtinti naujomis idėjomis. • Skatinti vaikus derinti savo idėjas su kitų vaikų idėjomis žaidimo metu. • Sukurti erdves vaidmenų žaidimams (pvz., "namų kampelį", "parduotuvę", "gydytojo kabinetą"). • Supažindinti su stalo žaidimais, praturtinti žaidimų kampelį įvairiais, vaikų amžių atitinkančiais stalo žaidimais. Skatinti vaikus diskutuoti apie taisyklių svarbą ir prasmę. • Pasiūlyti neįprastų medžiagų ir priemonių žaidimams, skatinant kūrybišką jų panaudojimą.
Mokėjimas mokytis	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.	Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, ištraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Padėti vaikams suprasti, kad mokymasis yra nuolatinis procesas. • Mokytis analizuoti informaciją, atskirti faktus nuo nuomonių. • Sudaryti sąlygas vaikams inicijuoti savo veiklas ir projektus. • Padėti vaikams išsikelti realius ir pasiekiamus tikslus.

		content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Skatinti vaikus apmąstyti savo veiksmus ir jų pasekmes. • Kurti prasmingas, tikroviškai žaidimų situacijas. • Suteikia informacinius išteklius (internetą, skaitmenines priemones, enciklopedijas). • Suteikia vaikams kuo įvairesnes priemones.
--	--	---	---

A (menai)			
Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės
Savireguliacija ir savikontrolė	Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.	Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Mokyti vaikus naudoti dėmesio sutelkimo strategijas (pvz., "sustok ir pagalvok"). • Laipsniškai ilginti veiklų trukmę, stiprinant vaikų gebėjimą išlaikyti dėmesį. • Kartu su vaikais kurti grupės taisykles ir susitarimus. Reguliariai priminti ir aptarti susitarimus. • Modeliuoti mandagų elgesį kasdienėse situacijose. Organizuoti vaidmenų žaidimus, kuriuose vaikai galėtų praktikuoti mandagų elgesį. • Įrengti "ramybės kampelį", kur vaikai galėtų nusiraminti. • Skatinti vaikus dalintis savo jausmais ir ieškoti tinkamų būdų juos išreikšti.
Emocijų suvokimas ir raiška	Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais	Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Skatinti vaikus kurti "emocijų žodyną", turinant jų emocinį žodyną. • Sudaryti vaikams galimybes išreikšti ir žymėti savo nuotaiką. • Organizuoti diskusijas apie įvairias situacijas ir jų sukeltas emocijas. • Organizuoti vaidmenų žaidimus, kuriuose vaikai galėtų praktikuoti tinkamą emocijų raišką. • Sukurti "emocijų kampelį", kur vaikai galėtų saugiai išreikšti savo jausmus. • Skatinti vaikus atpažinti ir suprasti, bei įsijausti į kitų emocijas. • Padėti vaikams atpažinti situacijas, kuriose jiems reikia valdyti savo emocijas. Supažindinti su nusiramino technika, kvėpavimo pratimais. • Reguliariai organizuoti "jausmų ratą", kur vaikai galėtų dalintis savo emocijomis. Modeliuoti tinkamą emocijų raišką ir valdymą kasdienėse situacijose.
Estetinis suvokimas	Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka	Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	• Sudaro galimybes vaikams dalyvauti įvairaus pobūdžio renginiuose ir veiklose. • Kuria harmoningą, turtingą, estetinių vaizdų kupiną aplinką, skatinančią domėtis grožiu.

		Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Organizuoti išvykas į gamtą, muziejus ir parodas, kad vaikai galėtų patirti įvairias estetiškes patirtis. • Supažindinti vaikus su įvairiomis meno rūšimis: daile, muzika, šokiu, vaidyba. • Supažindinti vaikus su lietuvių tautos kultūros pagrindais ir estetinėmis vertybėmis. Skatinti domėjimąsi kitų kultūrų menu ir tradicijomis. • Mokyti vaikus atpažinti ir įvardyti savo estetinius potyrius ir jausmus.
Meninė raiška	Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą	Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, išpūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Skatinti vaikus eksperimentuoti su įvairiomis medžiagomis ir priemonėmis. • Drauge su vaikais kuria ritmus, melodijas, ketureilius, elementarių judesių sekas. • Sudaryti sąlygas vaikams eksperimentuoti su įvairiomis meno formomis: daile, muzika, šokiu, teatru. • Organizuoti veiklas, kuriose vaikai galėtų tikslingai naudoti menų emocijų išraiškai (pvz., piešti savo jausmus). • Analizuoti paskas, aptarti personažų juntamas emocijas, jų galimas priežastis. Klausyti įvairaus žanro ir nuotaikos kūrinių. • Skatinti vaikus reflektuoti apie savo meninius pasirinkimus ir pomėgius. • Skatinti vaikus aptarti savo kūrybos procesą ir rezultatus. • Ugdo vaikų vaizduotę, skatina vaikus kurti ornamentus, suteikia galimybę dekoruoti audinius. • Skiria pakankamai laiko, kad vaikai galėtų pasinerti į sumanymų realizavimo procesą, veikti kūrybinėje aplinkoje.

M (matematika)			
Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės
Matematinis mąstymas	Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais.	Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį. Pasiekimų žingsneliai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Naudoti kasdienines situacijas skaičiavimo įgūdžiams lavinti (pvz., skaičiuoti laiptus, žaisliukus). • Supažindinti vaikus su pagrindinėmis geometrinėmis figūromis (apskritimas, kvadratas, trikampis). Organizuoti veiklas, kuriose vaikai galėtų atrasti geometrines formas aplinkoje. • Mokyti vaikus naudoti nestandartinius matavimo vienetų (pvz., žingsniai, sauja). • Organizuoti praktines veiklas, kuriose vaikai galėtų lyginti objektų dydžius, ilgius, svorius. • Organizuoti žaidimus, kuriuose vaikai kuria savo sekas.

			• Pateikti vaikams paprastas matematines problemas, susijusias su jų kasdiene patirtimi. Skatinti vaikus ieškoti įvairių problemos sprendimo būdų, kurti strategijas. • Įtraukti matematines sąvokas į menines veiklas (pvz., ritmo skaičiavimas muzikoje), fizinėse veiklose (pvz., šuolių skaičiavimas) ir kt.
Problemų sprendimas	Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas	Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvaisto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes. Pasiekimų žingsniai: https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	• Mokyti vaikus atpažinti ir įvardyti kasdienines problemas ar iššūkius. Skatinti vaikus apibūdinti problemą savais žodžiais. • Organizuoti žaidimus, kuriose vaikai galėtų identifikuoti problemas įvairiose situacijose. • Organizuoti žaidimus, kuriose vaikai galėtų išbandyti skirtingus problemų sprendimo būdus. • Skatinti vaikus derėtis ir pasiekti kompromisus sprendžiant problemas. • Skatinti vaikus reflektuoti apie priimtų sprendimų rezultatus. • Padeda vaikams įveikti sunkumus ir iššūkius, taip skatindami pasitikėjimą savimi. • Pateikia vaikams kelis skirtingus sprendimo būdus padedančius įveikti kliūtis, sudaro vaikams galimybę rinktis. Diskutuoja, numato galimus problemų sprendimo būdų rezultatus.

Ugdymo(si) aplinka

Darželyje aplinka suvokiama kaip „trečiasis mokytojas“. Ugdymas(is) vyksta vidaus ir lauko aplinkose, taip pat aplinkose už Darželio ribų. Aplinkoje kuriami vaikų emocinį ir fizinį saugumą užtikrinantys ugdymo(si) kontekstai, kurių bendrakūrėjai yra vaikai. Kuriant ugdymo(si) kontekstus dėmesio centre yra vaikams aktuali, dėmesį patraukianti, skatinanti veikti, vaikų iniciatyvoms atvira, estetiškai patraukli aplinka. Kontekstams būdinga kryptinga vaikų veiklą inicijuojanti idėja ar iššūkis, mokytojui tikslingai parenkant ir tam tikru būdu išdėliojant priemones, sukuriančias netikėtumo momentą. Kontekstai skatina autentiškus vaikų sumanymus, palaiko ilgalaikį domėjimąsi ir gilina supratimą. Tame pačiame ugdymosi kontekste vaikai turi galimybę veikti ir save išreikšti skirtingai. Kuriant ugdymo(si) kontekstus modeliujama dialoginė vaikų, mokytojų ir kitų suaugusiųjų sąveika: iš anksto numatomi galimi komunikavimo su vaikais būdai ir priemonės vaikų aktyvumui paskatinti ir palaikyti. Taip pat naudojamos esamos kultūrinės, socialinės ir gamtinės aplinkos, iš anksto tikslingai sumodeliuotos ugdymosi aplinkos ir ugdymosi situacijos, susikuriančios čia ir dabar. Aplinka keičiama, atsižvelgiant į vaikų gebėjimų ūgtį.

Ikimokyklinio ugdymo mokytojo kuriami ugdymo(si) kontekstai:

1. Kūrybinių dialogų;	5. Kultūrinių dialogų;
2. Universalaus dizaino mokymuisi;	6. Kalbų įvairovės;
3. Žaismės;	7. Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi;
4. Judraus patyriminio ugdymo(si);	8. Realijų ir virtualių aplinkų.

V. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA, UGDYMO SI TĘSTINUMAS

Vaikų ugdymosi pažanga

Pasiekimų vertinimas nuolat apima vaikų fizinius, socialinius, emocinius ir kognityvinius gebėjimus. Vertinimo procese stebimi jų kalbėjimo, skaičiavimo, bendravimo ir problemų sprendimo įgūdžiai, skatinant smalsumą, kūrybiškumą ir savarankiškumą.

Darželyje pasiekimai vertinami du kartus per metus (spalio ir gegužės mėnesiais). Spalio mėnesį, įvertinus vaiko gebėjimus, pateikiami metų tikslai. Mokslo metų metu pildomas individualaus darbo lapas, kuriame pedagogai žymisi vaiko ūgties pokyčius. Gegužės mėnesį mokytojai atlieka išsamią vaiko pasiekimų analizę ir ją pateikia tėvams bei kaupia vaiko pasiekimų aplankale. Visos refleksijos vykdomos trišalio pokalbio principu, kurio metu pasiekimus vertina pats ugdytinis, mokytojas ir tėvai.

Ugdymosi tęstinumas

Vaikui pabaigus ikimokyklinio ugdymo programą, priešmokyklinio ugdymo pedagogui perduodamas vaikų pasiekimų aplankalas ir rekomendacijos tolimesniam vaiko ugdymui. Ikimokyklinio ugdymo pasiekimai tiesiogiai siejasi su priešmokyklinio ugdymo pasiekimais. Ikimokyklinio ugdymo tikslas yra supažindinti ugdytinį su artimos aplinkos objektais ir reiškinių, o priešmokyklinio ugdymo tikslas yra gilinti ikimokykliniame ugdyme įgytas žinias bei gebėti jas pritaikyti.